

SUBSIDIEREGELING PRAKTIJK- GERICHTE LEEROMGEVING

Belronde onder vestigingen die geen
subsidie hebben aangevraagd

- eindrapport -

drs. J.A.E. Rigter
drs. C.T.A. van Bergen

Amsterdam, 18 januari 2007
Regioplan publicatienr. 1528

Regioplan Beleidsonderzoek
Nieuwezijds Voorburgwal 35
1012 RD Amsterdam
Tel.: 020 - 5315315
Fax : 020 - 6265199

Onderzoek uitgevoerd door Regioplan
Beleidsonderzoek in opdracht van het ministerie
van OCW.

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	1
1.1	Achtergrond.....	1
1.2	Aanpak van het onderzoek	2
1.3	Respons	2
2	Resultaten	5
2.1	Resultaten Groep 1	5
2.2	Resultaten Groep 2	6

1 INLEIDING

Per 5 januari 2006 is de *Regeling aanvullende subsidie praktijkgerichte leeromgeving 2006*¹ ingegaan. De regeling is bedoeld voor vmbo-scholen (basis- en kaderberoepsgerichte leerweg en gemengde leerweg) en scholen voor praktijkonderwijs. De subsidie is bestemd voor aanpassing of vervangende nieuwbouw van de praktijkgerichte leeromgeving. Een deel van de vestigingen die volgens het ministerie van OCW in aanmerking kwamen voor de regeling heeft geen subsidie aangevraagd. Het ministerie heeft RegioPlan gevraagd na te gaan waarom zij geen subsidie hebben aangevraagd. Eerder heeft RegioPlan een internetpeiling uitgevoerd naar de bekendheid van de regeling en een monitor via internet over het verloop van de besteding van de subsidie. In deze rapportage wordt gepresenteerd waarom een deel van de vestigingen geen subsidie heeft aangevraagd. Eén vraag stond centraal in het onderzoek: *Wat is er de oorzaak van dat er geen aanvraag voor de standaardbijdrage is ingediend voor één of meer vestigingen van de school?*

1.1 Achtergrond

De *Regeling aanvullende subsidie praktijkgerichte leeromgeving 2006* is erop gericht scholen voor vbo, praktijkonderwijs en vbo-groen aan AOC's in staat te stellen het onderwijs meer praktijkgericht vorm te geven via de aanpassing of nieuwbouw van lokalen en eventueel de inrichting ervan. De vernieuwingen moeten bijdragen aan de introductie van nieuwe didactische werkvormen (onderwijsvernieuwing) met de bedoeling dat de aansluiting op het vervolgonderwijs en de arbeidsmarkt verbetert en dat vroegtijdige schooluitval vermindert. Tevens moeten de vernieuwingen ten goede komen aan het schoolklimaat voor leerlingen en docenten.

In de regeling wordt onderscheid gemaakt tussen een standaardbijdrage en een extra bijdrage. De standaardbijdrage is bedoeld voor de aanpassing en de inrichting van de praktijkgerichte leeromgeving die tegen gemiddelde kosten kunnen worden gerealiseerd. De omvang van de standaardbijdrage is sectorafhankelijk² en wordt op basis van het aantal leerlingen toegekend. In maart 2006 is aan 647 vestigingen een standaardbijdrage toegekend.³ Uit het bestand van het ministerie van OCW blijkt dat 127 vestigingen geen subsidie

¹ www.cfi.nl, kenmerk: VO/BenB-2005/55174, 21 november 2005.

² De subsidie kon worden aangevraagd voor de sectoren techniek, economie, zorg en welzijn, landbouw en praktijkonderwijs.

³ Rigger, J.A.E. en C.T.A. van Bergen, *Monitor Praktijkgerichte Leeromgeving: meting september 2006*, Amsterdam, RegioPlan, 2006.

voor aanpassing van de praktijkgerichte leeromgeving hebben aangevraagd.⁴ Hiervan behoren 68 vestigingen tot een school (brinnummer) waarvan geen enkele vestiging subsidie voor de praktijkgerichte leeromgeving heeft aangevraagd.

Zoals hierboven is aangegeven, kunnen de vestigingen die geen aanvraag hebben ingediend in twee groepen worden verdeeld:

- Groep 1 Vestigingen die behoren tot een school waar helemaal geen aanvragen in het kader van de regeling zijn ingediend.
- Groep 2 Vestigingen die behoren tot een school die wel aanvragen heeft ingediend.

In het vervolg van dit rapport worden deze groepen als Groep 1 en Groep 2 aangeduid.

1.2 Aanpak van het onderzoek

Vanwege de beperkte doorlooptijd van het onderzoek is ervoor gekozen om vestigingen die geen standaardbijdrage hebben aangevraagd, telefonisch te benaderen. Telefonische benadering gaf de mogelijkheid te vragen naar de juiste persoon binnen de schoolorganisatie. Vooraf was niet bekend wie van de school of vestiging zich bezighoudt met de praktijkgerichte leeromgeving en de subsidieregeling. In de telefoongesprekken hebben we daarom eerst gecontroleerd of we de juiste vestiging aan de telefoon hadden en gevraagd naar de persoon die zich met de praktijkgerichte leeromgeving bezighoudt. Meestal is dit iemand van de directie. Vervolgens hebben we diegene gevraagd naar de reden om geen aanvraag in te dienen. In het volgende hoofdstuk presenteren we de resultaten.

1.3 Respons

Het streven was om bij veertig vestigingen een kort telefonisch interview af te nemen. Dit streven is ruim behaald met een respons van 49 vestigingen.⁵ Ruim de helft van de vestigingen die geen aanvraag voor de standaardbijdrage hebben ingediend, behoorde tot een school waarvan geen enkele vestiging een aanvraag heeft ingediend. In de responsgroep zijn 21 van deze vestigingen vertegenwoordigd (Groep 1). De rest van de responsgroep, 28 vestigingen, behoort tot een school waar een deel van de vestigingen wel een aanvraag heeft ingediend (Groep 2).

⁴ De vestigingen zijn op basis van het brinnummer en vestigingsnummer gekoppeld aan het adressenbestand van Cfi. Zestien vestigingen konden niet worden gekoppeld aan dit bestand. Een deel hiervan kon wel worden gekoppeld aan het adressenbestand van een jaar eerder. Het is niet bekend waarom deze vestigingen niet in het adressenbestand van Cfi zitten. Denkbare verklaringen zijn opheffingen, fusies of administratieve wijzigingen. Omdat de gegevens van deze vestigingen ontbraken, hebben we deze niet benaderd in de telefonische ronde.

⁵ Drie vestigingen weigerden mee te werken.

De subsidie kon worden aangevraagd voor de sectoren techniek, economie, zorg en welzijn, landbouw en voor praktijkonderwijs. In tabel 1.1 is weergegeven welke sectoren er zijn in de vestigingen die geen standaardbijdrage hebben aangevraagd.

Tabel 1.1 Sectoren van de vestigingen in de populatie*

	Groep 1	Groep 2	Totaal
Techniek	47%	42%	45%
Economie	51%	68%	59%
Zorg en Welzijn	59%	47%	54%
Landbouw	1%	8%	5%
Praktijkonderwijs	19%	8%	14%
Totaal (aantal vestigingen)	68	59	127

Bron: aanvragenbestand van OCW

* De percentages in de tabel tellen niet op tot 100 procent, omdat er meer sectoren per vestiging kunnen zijn.

Tabel 1.2 laat zien dat de meeste sectoren goed vertegenwoordigd zijn in de responsgroep. Alleen de sector landbouw blijft achter in de respons.

Tabel 1.2 Sectoren van de vestigingen in de responsgroep*

	Groep 1	Groep 2	Totaal
Techniek	38%	46%	43%
Economie	48%	86%	69%
Zorg en Welzijn	67%	64%	65%
Landbouw	5%	0%	2%
Praktijkonderwijs	24%	4%	12%
Totaal (aantal vestigingen)	21	28	49

Bron: aanvragenbestand van OCW

* De percentages in de tabel tellen niet op tot 100 procent, omdat er meer sectoren per vestiging kunnen zijn.

2 RESULTATEN

In dit hoofdstuk presenteren we de redenen die zijn aangevoerd om geen aanvraag voor de standaardbijdrage in te dienen in het kader van *Regeling aanvullende subsidie praktijkgerichte leeromgeving 2006*.

Zoals in de inleiding is vermeld, bespreken we de resultaten voor twee groepen respondenten afzonderlijk:

- Groep 1 Vestigingen die behoren tot een school waar helemaal geen aanvragen in het kader van de regeling zijn ingediend.
- Groep 2 Vestigingen die behoren tot een school die wel aanvragen heeft ingediend.

In de eerste groep kon vaak duidelijk worden aangegeven waarom de subsidie niet is aangevraagd. In de tweede groep spelen vaak meerdere redenen een rol. We hebben de redenen die in de interviews zijn aangegeven zoveel mogelijk ingedeeld in clusters. Omdat de redenen niet altijd makkelijk in een hokje te plaatsen zijn en omdat er meerdere factoren een rol kunnen spelen, is gekozen om de uitkomsten van de interviews op een kwalitatieve manier weer te geven in dit hoofdstuk. Aan het einde van het hoofdstuk geven we een gekwantificeerd overzicht van de meest voorkomende redenen.

2.1 Resultaten Groep 1

Bij de vestigingen in Groep 1 heeft de hele school geen subsidie aangevraagd voor vernieuwing van de praktijkgerichte leeromgeving. De redenen daarvoor zijn duidelijk. De meeste redenen die genoemd zijn, hebben ermee te maken dat de vestiging zelf al initiatief neemt of heeft genomen om de praktijkgerichte leeromgeving te vernieuwen. Bijna de helft van Groep 1 geeft aan dat de praktijkgerichte leeromgeving al is vernieuwd volgens de werkplekkenstructuur (9 van de 21). Vijf vestigingen hebben een andere reden genoemd die met eigen initiatief voor vernieuwing van de praktijkgerichte leeromgeving te maken hebben:

- ze zijn sinds kort in een nieuw gebouw gevestigd;
- ze verhuizen binnenkort;
- er is sprake van mogelijke nieuwbouw en het verbouwen van de praktijkgerichte leeromgeving is nu niet interessant;
- zijn bezig met nieuwbouw (2x).

De respondenten van vestigingen die bezig zijn met verbouwing of nieuwbouw, dachten dat ze niet in aanmerking zouden komen voor de subsidieregeling of hebben navraag gedaan en bleken niet in aanmerking te komen voor de regeling.

Sommige respondenten vroegen zich af of het nog mogelijk is subsidie aan te vragen. Ook werden er gevoelens van onrechtvaardigheid of spijt geuit. Zo

had een van de vestigingen de praktijkgerichte leeromgeving al vernieuwd en voelde zich gestraft: ze zijn de subsidie misgelopen, omdat ze vooruit hadden gedacht. Een van de respondenten dacht dat ze voor de aanpassingen die ze eventueel nog willen doen, niet veel geld zouden krijgen. Achteraf begrepen ze dat het om een 'grote pot met geld' ging.

Daarnaast blijkt uit de gesprekken dat vestigingen niet goed op de hoogte waren van de regeling. Een vijfde van de vestigingen uit Groep 1 (4 van de 21) gaf aan dat ze niet van de regeling wisten; daarnaast was een vestiging te laat op de hoogte van de regeling.

Een vestiging heeft wel een aanvraag ingediend voor de standaardbijdrage, maar deze is afgewezen.

Andere reacties waren:

- De school is net gestart en heeft geen tijd gehad een aanvraag in te dienen. Over de huisvesting van de school hebben ze wel contact met de gemeente en het ministerie. Ze zijn in oude gebouwen gevestigd en willen graag in een nieuw gebouw.
- Een nieuwe directeur weet niet waarom zijn voorganger geen aanvraag heeft ingediend.
- De werkplekkenstructuur past niet in het onderwijsconcept van de school.

In het kort kunnen we stellen dat het merendeel zelf al actief bezig is of is geweest met het vernieuwen van de praktijkgerichte leeromgeving. Daarnaast was een op de vijf vestigingen niet goed op de hoogte van de regeling. Slechts een respondent heeft aangegeven dat de werkplekkenstructuur niet in het onderwijsconcept van de school past.

2.2 Resultaten Groep 2

Opvallend is dat in de tweede groep een kwart (7 van de 28) denkt dat ze wel de standaardbijdrage hebben aangevraagd en gekregen. Waarschijnlijk maken vestigingen van deze scholen gebruik van elkaars faciliteiten of ze besteden de subsidie gezamenlijk.¹

Een kwart van de vestigingen uit Groep 2 gaf aan dat ze geen standaardbijdrage hebben aangevraagd, omdat er op de vestiging geen vmbo-afdelingen zijn die onder de regeling vallen. Ook werd bij een vestiging de vmbo-afdeling afgebouwd; daar gaat het vmbo over naar een andere locatie. Daarnaast kwam het voor dat leerlingen de praktijklessen op een andere vestiging volgden. Bij twee vestigingen was de bovenbouw vmbo op een andere locatie

¹ Voor de telefonische interviews zijn vestigingen van scholen benaderd. Bij Cfi en in het bestand van het ministerie staan deze vestigingen onder een nummer geregistreerd. In de praktijk is men zich echter niet altijd bewust van deze nummering of van het onderscheid tussen vestigingen. Tijdens de interviews bleek dat vooral vestigingen die op www.cfi.nl zijn weergegeven als 'vestiging spreidingsnoodzaak' aangaven de subsidie wel ontvangen te hebben.

gevestigd en werd de werkplekkenstructuur niet in de onderbouw ingevoerd. Een van deze respondenten gaf ook aan dat het gebouw zich niet leent voor aanpassingen.

Ongeveer een op de vijf respondenten was niet goed op de hoogte van de regeling. Een wist niet dat de regeling ook betrekking heeft op de gemengde leerweg. Een andere respondent was niet op de hoogte gesteld en vermoedde dat de beslissingen op een ander niveau binnen de schoolorganisatie zijn genomen. Een respondent wist niet waarom geen aanvraag is ingediend, omdat er net een directiewisseling is geweest. En bij de vierde bleek na enig doorvragen dat er alleen onderbouw wordt gegeven op de desbetreffende vestiging en dat het gebouw zich niet leent voor aanpassingen (dit is dezelfde case die hierboven al is beschreven). Verder was een vestiging te laat op de hoogte van de regeling, waardoor er geen tijd meer was om een aanvraag in te dienen.

Samengevat komt het in de tweede groep veel voor dat er wel een aanvraag is ingediend. De aanvraag is in die gevallen niet geregistreerd op het vestigingsnummer. Het besluit om aanvragen in te dienen voor de subsidieregeling is bij deze vestigingen op school- of bestuursniveau genomen.

In deze groep zijn ongeveer evenveel vestigingen als in Groep 1 niet goed op de hoogte van de regeling (ongeveer 20%). In Groep 1 hadden ze soms nog nooit van de regeling gehoord. In Groep 2 weten ze vaak wel iets van de regeling, maar ze weten bijvoorbeeld niet precies op welke vmbo-niveaus de regeling betrekking heeft. Omdat de beslissingen om een subsidieaanvraag in te dienen veelal op schoolniveau (en in mindere mate op vestigingsniveau) worden genomen, zullen in Groep 2 minder vestigingen de subsidie misgelopen zijn uit onwetendheid dan in Groep 1.

In tabel 2.1 is een indicatie gegeven van de verdeling van de redenen die de respondenten hebben genoemd. Hierbij zijn de antwoorden ingedeeld in de best passende categorie. Aan het begin van het hoofdstuk hebben we uitgelegd dat de resultaten zich meer voor een kwalitatieve presentatie lenen dan voor een kwantitatieve presentatie. De tabel kan dan ook niet zonder de bovenstaande tekst worden geïnterpreteerd.

Tabel 2.1 Redenen om geen standaardbijdrage aan te vragen

	Groep 1	Groep 2
De praktijkgerichte leeromgeving is al vernieuwd	43%	0%
Er is geen basisberoepsgerichte, kaderberoepsgerichte of gemengde leerweg	0%	25%
De vestiging wist niet van de regeling of was niet goed op de hoogte	19%	21%
De vestiging heeft naar eigen zeggen wel een aanvraag ingediend	5% (afgewezen)	25% (toegekend)
De schoolleiding (vestiging) is niet toe aan de werkplekkenstructuur	0%	7%*
Er is voorkeur voor traditioneel onderwijs boven de werkplekkenstructuur	5%	0%
Geen tijd om de aanvraag in te dienen	5%	0%
De school is bezig met nieuwbouw die reeds was opgenomen in het gemeentelijk huisvestingsplan van 2006 of eerder	0%	4%
Sinds kort in een nieuw gebouw gevestigd	5%	4%
De vestiging verhuist binnenkort	5%	4%
Nieuwbouw of plannen voor nieuwbouw	10%	4%
Dit vestigingsnummer is geen vestiging, maar centraal bureau	0%	4%

* Hier gaat het om de twee vestigingen waar alleen onderbouw vmbo wordt gegeven. Voor de onderbouw wordt geen werkplekkenstructuur ingevoerd.